

הוליווד הקלאסית 1928 - 1946

מקצוע: תולדות הקולנוע

מורה: טל מור חזן

סמל שאלון: 06 | 283

מטרות השיעור:

- להבין את הרקע החברתי והפוליטי של תקופה זו
- להכיר את שלושת השיטות העיקריות לפיהם פעלו בתקופה זו – שיטת האולפנים, שיטת הכוכבים ושיטת הז'אנרים.
- להכיר את קוד הצנזורה של התקופה – קוד הייז, ואת הגורמים לעלייתו.

הקולנוע באמריקה

עם תחילתה של מלחה"ע ה-1 ב-1914 הקולנוע האירופי נכנס ל"הקפאה" והקולנוע האמריקאי מתחזק. ישנן 3 מגמות עיקריות בקולנוע האמריקאי:

- המעבר להוליווד מסיבות שונות (מזג אוויר, אדיסון)
- התמקצעות – הפרדה בין התפקידים השונים, תחילתם של ז'אנרים.
- תעשייה – התחלתן של חברות הענק ששולטות בכל (הראשונה – פאראמאונט)

"

הסרט שמסמל את שלושת המגמות האלה הוא "הולדתה של אומה של גריפית' מ' 1915.

רקע חברתי ופוליטי

- המשבר הכלכלי ב 29 מוציא צופים רבים לקולנוע, דווקא מתוך תחושת אסקפיזם .
- רוזוולט עלה ב 32 ונקט במדיניות סוציאליסטית. הביא את הניו דיל כתוכנית להוצאה מהמשבר .
- בשנים 46 – 32 יש יותר ויותר צופים, וזה נחשב לתור הזהב .
- הרדיו מהווה תחרות לקולנוע שממציא עצמו מחדש בדמות הפסקול.
- המצאת הפסקול חוללה שינויים והזניקה את תעשיית הקולנוע קדימה .
- הוליווד מייבאת מאירופה את הבמאים הטובים שבורחים מארצותיהם על רקע רדיפה גזעית ואידיאולוגית .

שיטת האולפנים

- האולפן ההוליוודי תפקד כ"בית חרושת" לייצור סרטים, בשיטת הסרט הנע.
- בראש הפירמידה עמד המפיק הכל יכול הוא קבע את המדיניות, ואת טעמים של הסרטים.
- לכל אולפן היו "סימני הכר" סגנוניים.
- רוב הבמאים היו "אנשי מקצוע", "שהועסקו בחוזים וסרו למרותו של המפיק, וכך גם כל בעלי המקצוע – תסריטאים, צלמים, עורכים.

השליטה של האולפנים

- יצירתיות – שולט בכל המרכיבים היצירתיים .
- מימון – כבר לא צריך מימון חיצוני . האולפן מממן וגורף את הרווחים .
- תשתיות – אולפנים, מצלמות, ציוד, וכו' .
- הפצה – מפיצים בעצמם הכל .
- בתי קולנוע – נמצאים בבעלותם .

האולפנים השולטים

- **MGM** – הזוהר ביותר, שפע, כוכבים. שמרני. הרבה מיוזיקלס, סרטים היסטוריים והרפתקאות.
- **פרמאונט** – היחידי שבשליטת בעל הון והוא מכוון את האולפן ליותר יצירתיות. הסרטים מתוחכמים, מודעים לסקס. הכוכבת – מרלן דיטריך. קומדיות שנונות ומתוחכמות.
- **וורנר** – סרטים ריאליסטיים, מעט כוכבים, עוסקים באקטואליה. מלודרמות וסרטי גנגסטרים המשפקים את המשבר הכלכלי.
- **RKO** – עשו את האזרח קיין, פרד אתר וג'ינג'ר רוג'רס.
- **פוקס המאה ה-20**
- 3 אולפנים קטנים יותר – יונייטד ארטיסטס (צ'פלין ושות יוניברסל - התמחו באימה, וקולומביה

שיטת הכוכבים

- התפיסה ההוליוודית ייחסה משקל רב לכוכבי הקולנוע .
- השחקנים וגם הכוכבים היו כבולים בחוזים לאולפן .קשרו אותם בחוזים ארוכי טווח ושלטו על הביוגרפיה שלהם ואפילו על שמם.
- כל שחקן או כוכב סווג לסוג של סרטים, או ז'אנר מסוים .כמעט שלא היה ניווד של שחקן או כוכב מז'אנר לז'אנר .כלומר הייתה זהות כמעט מוחלטת בין הכוכב לז'אנר.
- הקהל בא לסרט כדי לראות שחקן מסויים ולא במאי מסויים .

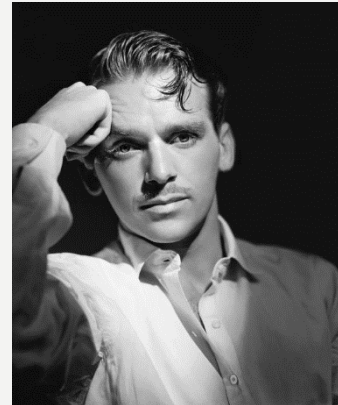
ון ווי'ג

מרי פיקפורד

דאגלס פיירבנקס

ואן קרופורד'ג

שיטת הז'אנרים

- ז'אנר –אותו מבנה עלילתי, אותם כללים, אותה אידיאולוגיה, אותם שחקנים וכו. '
- ז'אנר –מערכת מוסכמות שהיוצר מקבל על עצמו כשהוא עושה סרט נוסחה. הז'אנר הוא סוג של יצירה קונבנציונלית –נוסחתית –אך בעל חופש יצירה. מדובר בהסכם בין הצופה ליוצר.
- הוליווד קיטלגה כל סרט לתוך נוסחת ז'אנר. הטעמים לכך היו; יש לייצר סרטים פופולאריים, שהצופה יזהה בקלות את הנוסחאות העלילתיות שלהם, ויהיה קל לו להזדהות עם הגיבור ועם המסרים. נוסחה שמטרתה לגרוף רווחים נאים", לעשות כסף."
- הז'אנר הצפוי והמוכר נתן לצופים תחושה של ביטחון.

ז'אנרים נפוצים שצמחו

- הקומדיה - על שלל ענפיה - הסלפקטיק ,
אנרכיסטית, רומנטית, נעורים.
- המערבון
- סרטי גנגסטרים ופשע
- המחזמר
- מלודרמה
- סרטי מלחמה
- סרטי אימה

קוד הייז – הצנזורה 1934 - 1966

- עקב שערוריות מין, גירושין וכו', ועקב מחקרים על הרגלי הצפייה של הנוער בקולנוע, גובר החשש של ההשפעה השלילית של הקולנוע על המציאות.
- הוליווד הטילה על עצמה צנזורה פנימית, שקבעה את אמות המוסר של הסרטים.
- האולפנים מחליטים למנות את עורך הדין הרפובליקני, וויליאם הייז, כדי שיקבע את החוקים.
- סרט שלא עמד בקוד, לא קיבל אישור להפקה

כמה מהחוקים של קוד הייז:

- קוד ההפקה קבע למי מותר להתנשק.
- אסור היה לרמוז על אפשרות שהגיבור/ה עושים מעשה לא מוסרי כמו גניבה , שקר, רצח, אונס וכ"ו.
- כל הפושעים חייבים להיראות מכוערים ובלתי מעוררי הזדהות. כל פושע נענש בסוף הסרט.
- סקסיות ורמזים מיניים מותרים רק בסרטים מוזיקליים.
- אלימות גראפית מותרת רק במערבונים. בשאר הסרטים האלימות חייבת להיות כמה שיותר מרומזת.
- אסור להראות אלימות של משטרה כלפי אזרחים. מותר להראות אנשי חוק הורגים פושע בירייה.

עוד כמה מהחוקים של קוד הייז:

- אסור להראות יחסים אינטימיים בין גזעים שונים. הלבן תמיד אדון והשחור תמיד משרת.
- המשפחה היא גוף סטרילי נטול מיניות, האבות חסרי תאווה והאמהות בתולות.
- בחדר של זוג נשוי המיטות נפרדות.
- נשיקה מותרת רק בפה סגור ורק לאחר האירוסין – אם לא הזוג נענש בסוף הסרט.
- תופעת ההומוסקסואליות היתה אסורה, כך שרמזים להומואים ולסביות הופיעו בתור סאב טקסט בסרטים מסוימים שאנשי הצנזורה לא היו מבינים.

סיכום :

- בשיעור זה למדנו על הרקע החברתי והפוליטי שהביאו לתקופת הזוהר של הוליווד .
- למדנו על שלושת השיטות העיקריות לפיהם פעלו בתקופה זו – שיטת האולפנים, שיטת הכוכבים ושיטת הז'אנרים.
- הכרנו את הז'אנרים הנפוצים בתקופה זו .
- למדנו מהו קוד הצנזורה –קוד הייז, ואת הגורמים לעלייתו .

מטלת בית לסיכום :

עליך לצפות בבית בסרט "שיר אשיר בגשם" המדבר על תקופה זו.
כתוב כיצד שלושת שיטות העבודה (האולפנים, הכוכבים וז'אנרים)
באים לידי ביטוי בסרט זה.

בהצלחה!